

**Zarządzenie nr 96/2016'
Burmistrza Miasta Puck
z dnia 24 maja 2016 r.**

w sprawie procedur zarządzania ryzykiem w Urzędzie Miasta Puck

Na podstawie art. 30 ust. 1 i art. 33 ust. 5 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz. U. z 2016 r. poz. 446.) oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2016 r., poz. 195)

zarządzam, co następuje:

§ 1

1. Realizacja celów i zadań przez Urząd Miasta Puck wymaga spójnego, odpowiedzialnego i kompleksowego podejścia do zdarzeń, które występują w trakcie wykonywania przez pracowników zadań i które zachodzą w otoczeniu zewnętrznym i wewnętrznym Urzędu oraz mają wpływa na osiąganie zakładanych celów.
2. Zarządzenie ryzykiem w referatach organizacyjnych Urzędu Miasta Puck ma przyczynić się do poprawy we wszystkich obszarach zarządzania oraz ograniczyć ewentualne negatywne skutki zdarzeń do akceptowalnego poziomu, w szczególności w zakresie efektywnego zarządzania zasobami, zapewnienia ochrony majątku i efektywności finansowej oraz ochrony wizerunku Urzędu.
3. Ryzyko – prawdopodobieństwo zaistnienia zdarzenia mającego negatywny wpływ na realizację założonych celów i zadań Urzędu Miasta.
4. Akceptowalny poziom ryzyka – poziom istotności ryzyka, przy którym nie jest wymagane podejmowanie działań przeciwdziałających ryzyku.
5. Procedurą zarządzania ryzykiem objęte są wszystkie dziedziny działania Urzędu i wszyscy pracownicy zatrudnieni w Urzędzie i realizujący zadania.
6. Burmistrz Miasta Puck oraz każdy z pracowników powinien umieć przewidywać zmiany, analizować informacje pochodzące z zewnątrz i z wnętrza Urzędu i na podstawie tych informacji podejmować racjonalne decyzje i działania.

§ 2

1. Proces zarządzania ryzykiem obejmuje:
 - a) identyfikację ryzyka,
 - b) analizę ryzyka – ocena jego znaczenia dla realizacji zakładanych celów,
 - c) odniesienie ryzyka do akceptowalnego poziomu,
 - d) ustalenie metody przeciwdziałaniu ryzyku,
 - e) przeciwdziałanie ryzyku,
 - f) monitorowanie wpływu zastosowanych mechanizmów realizacji na ocenę wagi zdarzenia, analizę wpływu oraz raportowanie procesu,
 - g) monitorowanie procesu zarządzania ryzykiem i dokonywania zmian.
2. Identyfikacja ryzyka polega na ustaleniu ryzyka zagrażającego poszczególnym celom i zadaniom Urzędu oraz realizacji budżetu Gminy.
3. Podczas identyfikacji ryzyka należy przeanalizować:
 - a) cele i zadania realizowane przez poszczególnych pracowników,
 - b) realizację budżetu Gminy,
 - c) zagrożenia związane z osiągnięciem celów i realizowaniem zadań Urzędu oraz z realizacją budżetu Gminy wraz z ich wewnętrznymi i zewnętrznymi przyczynami oraz możliwymi scenariuszami rozwoju zdarzeń.

4. Podczas identyfikacji ryzyka stosowana jest kategoryzacja ryzyka.
5. Ustala się następujące kategorie ryzyka:
 - a) ryzyko finansowe,
 - b) ryzyko dotyczące zasobów ludzkich,
 - c) ryzyko działalności,
 - d) ryzyko zewnętrzne.
6. Przykłady ryzyka występującego w ramach poszczególnych kategorii określa załącznik nr 1 do niniejszego zarządzenia.

§ 3

1. Na proces zarządzania ryzykiem składa się:
 - 1) Identyfikacja ryzyka w odniesieniu do celów i zadań określonych w planie działalności,
 - 2) Analiza ryzyka mająca na celu określenie prawdopodobieństwa wystąpienia danego ryzyka, jego możliwych skutków oraz akceptowalnego poziomu,
 - 3) Określenie działań, które należy podjąć w celu zmniejszenia danego ryzyka do akceptowalnego poziomu,
 - 4) Na podstawie dokonanej identyfikacji i oceny ryzyka oraz określenia działań przeciwdziałaniu ryzyku kierownicy referatów oraz pracownicy na samodzielnych stanowiskach pracy dokumentują proces zarządzania ryzykiem według wzoru stanowiącego załącznik nr 2 do niniejszego zarządzenia,
 - 5) Dokument sporządzany jest do 15 lutego roku objętego planowaniem i przekładany Sekretarzowi Miasta.
 - 6) Sekretarz miasta w terminie do końca lutego każdego roku sporządza zbiorczy raport identyfikacji ryzyk oraz metody ograniczenia go do akceptowalnego poziomu i przedstawia go Burmistrzowi.

§ 4

Pracownicy zapewniają stosowanie metod przeciwdziałaniu ryzyku ustalonych w dokumentach o których mowa w § 3 ust. 1 pkt 4 przygotowują projekty stosowanych aktów wewnętrznych określających mechanizmy kontroli i przedstawiają Burmistrzowi do podpisu i wprowadzenia do stosowania.

§ 5

1. Zidentyfikowane ryzyko oraz ustalone metody jego ograniczania do akceptowalnego poziomu są na bieżąco oceniane (monitorowane) przez Burmistrza, Sekretarza oraz osoby wymienione w § 3 ust. 1. pkt 4, które oceniają poziom zidentyfikowanego ryzyka oraz skuteczność stosowanych metod jego ograniczenia.
2. Wyniki oceny wykorzystywane są do poprawy efektywności zarządzania ryzykiem oraz usprawnienia systemu kontroli zarządczej.

§ 6

Wykonanie zarządzenia powierza się Sekretarzowi Miasta Puck.

§ 7

Zarządzenia wchodzi w życie z dniem podpisania.

Burmistrz Miasta Puck

Hanna Pruchniewska

KATEGORYZACJA RYZYKA

Poniżej tabela przedstawia przykładowe ryzyka w poszczególnych kategoriach i nie stanowi zamkniętego katalogu

RYZYSKO FINANSOWE

Budżetowe	Związane z planowaniem dochodów i wydatków, dokonywaniem wydatków i pobieraniem dochodów, obsługą długu publicznego, windykacją dochodów, limitowanie wydatków budżetowych, wielkość zadłużenia jednostki, wzrost kosztów inwestycji, opóźnienia w realizacji inwestycji, problemy ekonomiczne przedsiębiorców i mieszkańców, rosnący poziom niewyegzekwowanych należności, błędne dotyczące administracyjne bądź ich brak w zakresie ustalenia dochodów budżetowych.
Realizacja programów współfinansowanych ze środków UE	Związane z wystąpieniem nieprawidłowości przy wykorzystaniu środków z UE. Niewykonywanie projektów w terminie
Zamówień Publicznych i zlecenia zadań publicznych	Związane z nieprawidłowościami przy udzielaniu zamówień publicznych i zleceniu zadań publicznych np.: ryzyko naruszenia trybu, wyłonienia nierzetelnego wykonawcy
Strat majątkowych	Związane ze stratami finansowymi, które mogą być przedmiotem ubezpieczenia np: ryzyko pożaru, wypadku
Odpowiedzialności finansowej	Związane z obowiązkiem zapłaty kwot pieniężnych tytułem np.: odszkodowań, odsetek ustawowych, kosztów procesu

RYZYSKO DOTYCZĄCE ZASOBÓW LUDZKICH

Personelu	Związane z liczebnością i kompetencjami pracowników, szkoleniami, wprowadzaniem nowych zadań bez zabezpieczenia kadrowego, brak działań motywujących pracowników, podział na „Równych” i „równiejszych”, niesprawiedliwa praktyka wynagradzania
BHP	Związane ze zdrowiem pracowników i wypadkiem przy pracy

RYZYSKO DZIAŁALNOŚCI

Regulacji wewnętrznych	Związane z istnieniem i adekwatnością regulacji wewnętrznych
Organizacji i podejmowania decyzji	Związane ze strukturą organizacyjną, organizacją pracy oraz przekazywaniem obowiązków i uprawnień, np: ryzyko nieprecyzyjnie określonych obowiązków, ryzyko braku formalnie powierzonych obowiązków, ryzyko nieodpowiedniej struktury organizacyjnej, ryzyko nieprawidłowo wydanej decyzji, zapewnienie terminowego ogłaszania aktów normatywnych, w tym przepisów prawa miejscowego

Kontroli funkcjonalnej i samooceny	Związane z funkcjonowaniem systemu kontroli funkcjonalnej, np: ryzyko niedostatecznej kontroli, ryzyko nieskutecznych mechanizmów kontroli
Informacji	Związane z jakością informacji, na podstawie których podejmowane są decyzje np.: ryzyko braku komunikacji wewnętrznej i zewnętrznej, nieefektywny system przepływu informacji
Reputacji	Związane z reputacją Urzędu, np: ryzyko negatywnych opinii
Systemów Informatycznych	Związane z używanymi w Urzędzie systemami i programami informatycznymi oraz ochroną zawartych w nich danych np: ryzyko awarii, ryzyko udostępnienia danych osobom nieupoważnionym, ryzyko nieuprawnionej modyfikacji danych, ryzyko utraty danych

RYZKO ZEWNĘTRZNE

Infrastruktury	Związane z infrastrukturą, np: wyposażeniem, bazą lokalową, środkami transportu i środkami łączności
Gospodarcze	Związane z czynnikami ekonomicznymi np: kursami walut, inflacją
Środowiska Prawnego	Związane z częstymi zmianami prawa oraz niejednolitym orzecznictwem

Identyfikacja, ocena oraz określenie metody przeciwdziałaniu ryzyku

Analiza ryzyka

Lp.	Cel (zadania) 1)	Ryzyko 2)	Możliwość wystąpienia 3)	Skutki wystąpienia 4)	Istotność ryzyka 5)	Akceptacja ryzyka 6)	Reakcja na ryzyko 7)	Właściciel ryzyka 8)

- 1) należy wpisać cel (zadania) określone w planie działalności na dany rok
- 2) należy wpisać zidentyfikowane ryzyko w odniesieniu do założonych celów (zadań),
- 3) należy oszacować prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka wpisując cyfrę od 1 do 5 według następujących zasad:
 - a) 1 – rzadkie – ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone, jedynie w wyniku niezwykłego zbiegu okoliczności,
 - b) 2 – mało prawdopodobne – ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone okazjonalnie,
 - c) 3 – średnie – ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone, w miarę często – w wyniku równoczesnego wystąpienia różnych problemów i okoliczności
 - d) 4 – prawdopodobne – ryzyko wystąpi w nadchodzącym roku, o ile nie zostanie zmniejszone,
 - e) 5 – prawie pewne – ryzyko wystąpi w najbliższym roku budżetowym,
- 4) należy oszacować prawdopodobieństwo wystąpienia danego ryzyka wpisując cyfrę od 1 do 5 według następujących zasad:
 - a) 1 – nieznaczne – rozwiązanie problemu będzie wymagało nieznacznego nakładu czasu lub zasobów, problem nie spowoduje trwałej szkody i wywrze nieistotny wpływ na wyniki finansowe, może spowodować krótkotrwałe lub niewielkie zakłócenia w działalności,
 - b) 2 – małe – rozwiązanie problemu będzie wymagało pewnego nakładu czasu lub zasobów, usunięcie skutków będzie wymagało czasu i może mieć wpływ na wyniki finansowe oraz spowodować zakłócenia w działalności,
 - c) 3 – średnie – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie możliwe ale wywrze wpływ na wyniki finansowe i może doprowadzić do niezrealizowania kluczowego celu,
 - d) 4- poważne – rozwiązanie problemu będzie wymagało umiarkowanego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie trudne i wywrze istotny wpływ na wyniki finansowe, prawdopodobnie doprowadzi do niezrealizowania kluczowego celu i może stać się istotnym wydarzeniem publicznym,
 - e) 5- katastrofalne – rozwiązanie problemu będzie wymagało bardzo dużego nakładu czasu lub zasobów oraz zaangażowania kierownictwa wyższego szczebla, usunięcie skutków będzie bardzo trudne lub wręcz niemożliwe i wywrze bardzo istotny wpływ na wyniki finansowe, doprowadzi do niezrealizowania kluczowego celu oraz stanie się istotnym wydarzeniem publicznym,
- 5) Należy oszacować istotność ryzyka wpisując 0 w przypadku uznania ryzyka za nieistotne lub 1 w przypadku uznania ryzyka za istotne.
- 6) Należy określić akceptację ryzyka wpisując 0 w przypadku jej istnienia lub 1 w przypadku braku akceptacji ryzyka.
- 7) W przypadku ryzyka, które nie jest akceptowalne, należy wpisać działania jakie zostaną podjęte w celu zmniejszenia ryzyka.
- 8) Należy wskazać osobę odpowiedzialną za zarządzanie danym ryzykiem.

